

[Lasse Budtz]

sentligste udenrigspolitiske begivenheder. Det er oven i købet ret længe siden, vi har haft en, som bare tog sig af dele af udenrigspolitikken, og på de samlede partiers vegne skal jeg derfor bede udenrigsministeren redegøre for regeringens opfattelse af den udenrigspolitiske situation.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

I det sidste halve år har usikkerhed fortrængt det håb, vi nærrede om en fredeligere verden. I Afghanistan har Sovjetunionen gennem en massiv militær intervention nægtet et folk retten til frit at bestemme sin egen skæbne og rejst dyb og berettiget tvivl om sine egentlige hensigter. I Iran har man – uanset hvorledes årsagerne hertil vurderes – grebet til midler, der fornægter selve grundlaget for almindeligt mellemfolkeligt samkvem. I Mellemøsten synes bestræbelserne for at nå en omfattende fredsftale at have mistet deres dynamik.

Amnesty Internationals rapporter vidner om militærdiktaturers hærgen i alt for mange lande. Den tredje verden stiller med rette krav om handling og ikke bare verbale forsikringer om solidaritet. Og det økonomiske tilbageslag i den industrialiserede verden kan let føre til en national egoisme, som har været så skæbnesvanger i vor historie.

Det kan lyde pessimistisk – og dog: i den sidste menneskealder er båndene mellem de enkelte folk, forbindelserne mellem de enkelte lande, den gensidige afhængighed mellem Øst og Vest, mellem Nord og Syd, blevet styrket, både som følge af den økonomiske udvikling og som resultat af bevidste anstrengelser for at fremme freden og afspændingen. Fronterne er blevet udviskede, og de fælles interesser på tværs af nationale grænser er blevet styrket. Men en sådan udvikling kan kun fastholdes, hvis der findes et fælles grundlag på tværs af økonomiske systemer, ideologi og religion. Og den kan kun udbygges, hvis der er en rimelig sikkerhed i forventningerne til de andres adfærd. Gensidig afhængighed kræver gensidig tillid.

Derfor har de seneste måneders begivenheder været et anslag ikke blot mod enkelte personer, folk eller stater, men mod selve grundlaget for internationalt samvirke. Broer er blevet brudt, en voksende fornemmelse af

usikkerhed og mistillid er trådt i stedet for sikkerhed og tillid.

I denne situation er det særlig vigtigt, at usikkerheden ikke øges yderligere. Det betyder flere ting.

For det første må vi understrege og styrke den sikkerhed, der ligger i det vestlige sammenhold, som er selve fundamentet i vor udenrigs- og sikkerhedspolitik. Dette gælder naturligvis i særdeleshed forholdet til den vestlige verden, herunder De Forenede Stater, som Danmark under alle omstændigheder og ikke mindst i krisetider må tillægge særlig vægt.

For det andet må vi sikre, at den tvivl, der kan være skabt om andre landes hensigter, ikke får afsmittende virkning i vor egen del af verden. I usikre tider er det særlig væsentligt, at der bliver givet klare signaler. Det gælder udadtil, over for andre dele af verden. Men det gælder ikke mindst mellem de vestlige lande indbyrdes. Den mest værdifulde form for solidaritet, vi kan vise vore partnere og selv ønske af dem, er fuld ærlighed og åbenhed om motiver, hensigter og planer. Vi kan måske ikke altid gå ud fra, at der består et sammenfald i opfattelserne de enkelte lande imellem på alle disse punkter. Men vi kan som et minimum sikre os mod skuffede forventninger ved et bedre kendskab til baggrunden for denne eller hin beslutning. Med dette som udgangspunkt må vi virke for omfattende, dybtgående og virkningsfulde konsultationer med vore europæiske, herunder nordiske, og atlantiske partnere. Realistisk må det imidlertid erkendes, at der endnu er et stykke at gå i denne henseende. Det er dog værd at bemærke, at det europæiske politiske samarbejde på trods af de interne problemer i EF i øjeblikket frembyder en stadig og positiv udvikling.

For det tredje må vi bestræbe os på, at vore initiativer i denne situation ikke trækker nye skel og danner nye fronter, men tværtimod erkender og respekterer både interessernes og problemernes sammenhæng.

Selv om de direkte årsager til den øgede usikkerhed, der præger verden, som nævnt er lette at beskrive, er der ingen tilsvarende lette eller hurtige løsninger. At genoprette den skade, der er sket, er en langvarig proces, som kræver både tålmodighed og viljefasthed. Den kan kun krones med held, hvis de kræfter, der har forvoldt skaderne, selv brin-